Európsky parlament
2014-2019

Dokument na schôdzu

B8-0153/2016

27.1.2016

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

v súlade s článkom 123 ods. 2 rokovacieho poriadku

o humanitárnej situácii v Jemene
(2016/2515(RSP))

Marietje Schaake, Petras Auštrevičius, Dita Charanzová, Gérard Deprez, Filiz Hyusmenova, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Ilhan Kyuchyuk, Javier Nart, Norica Nicolai, Urmas Paet, Jozo Radoš, Jasenko Selimovic, Pavel Telička, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Hilde Vautmans
v mene skupiny ALDE

B8-0153/2016

Uznesenie Európskeho parlamentu o humanitárnej situácii v Jemene (2016/2515(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Jemene, najmä uznesenie z 9. júla 2015 o situácii v Jemene[1],

– so zreteľom na spoločné vyhlásenie podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) Federicy Mogheriniovej a komisára pre humanitárnu pomoc a krízové riadenie Christosa Stylianidesa z 10. januára 2015 o útokoch na zdravotnícke zariadenie organizácie Lekári bez hraníc v Jemene,

– so zreteľom na vyhlásenie hovorcu Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) o pokračovaní rozhovorov o Jemene sprostredkovaných OSN z 15. decembra 2015 a na spoločné vyhlásenie podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) Federicy Mogheriniovej a komisára pre humanitárnu pomoc a krízové riadenie Christosa Stylianidesa o Jemene z 2. októbra 2015,

– so zreteľom na závery Rady pre zahraničné veci o Jemene, najmä závery z 20. apríla 2015,

– so zreteľom na rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN o Jemene, najmä na rezolúcie č. 2216 (2015), č. 2201 (2015) a č. 2140 (2014),

– so zreteľom na vyhlásenia o Jemene z 10. januára 2016 a 8. januára 2016, ktorých autorom je hovorca generálneho tajomníka OSN,

– so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,

A. keďže dramatická humanitárna situácia v Jemene, ktorá je výsledkom vojenského zásahu pod vedením Saudskej Arábie s použitím kazetových bômb, a pretrvávajúce politické, bezpečnostné, hospodárske a humanitárne výzvy, ktoré postihujú obyvateľstvo v krajine, majú vážne dôsledky pre región a predstavujú hrozbu pre medzinárodný mier a bezpečnosť; keďže jemenské civilné obyvateľstvo, ktoré už žije v ťažkých podmienkach, je prvou obeťou súčasnej vojenskej eskalácie;

B. keďže podľa hovorcu vysokého komisára OSN pre ľudské práva si intervencia pod vedením Saudskej Arábie od svojho začiatku na konci marca 2015 vyžiadala 8 119 civilných obetí – 2 795 mŕtvych a 5 324 zranených; keďže medzi obeťami sú stovky žien a detí; keďže humanitárne dôsledky, ktoré majú pre civilné obyvateľstvo pokračujúce boje medzi rôznymi milíciami, bombardovanie a narušenie základných služieb, dosahujú alarmujúce rozmery;

[1] Prijaté texty, P8_TA(2015)0270.

C. keďže podľa Úradu Organizácie Spojených národov pre koordináciu humanitárnych záležitostí (OCHA) bolo v dôsledku konfliktu vnútorne presídlených viac ako 2,51 milióna Jemenčanov; keďže 21,1 milióna ľudí, teda 80 % obyvateľstva, si vyžadovalo istú formu humanitárnej ochrany alebo pomoci; keďže viac ako 2,2 milióna detí trpí podvýživou alebo ňou sú ohrozené a približne 14,4 milióna ľudí trpí nedostatkom potravín;

D. keďže existujú správy, že letecké útoky zasiahli početné civilné ciele vrátane nemocníc, škôl, trhov, sýpok, prístavov a táborov pre presídlené osoby, vážne poškodili základnú infraštruktúru na poskytovanie pomoci a prispeli k vážnemu nedostatku potravín a palív v krajine; keďže na nemocnicu podporovanú organizáciou Lekári bez hraníc (MSF) v severnom Jemene bol 10. januára 2016 spáchaný bombový útok, ktorého výsledkom bolo prinajmenšom päť zabitých a dvanásť zranených osôb vrátane zamestnancov MSF, ako aj vážne poškodenie zdravotníckych zariadení; keďže ide o najnovší zo série útokov na zdravotnícke zariadenia;

E. keďže prístup k dôležitej humanitárnej pomoci pre civilné obyvateľstvo, ktoré nevyhnutne potrebuje potraviny, vodu a zdravotnícke vybavenie, obmedzuje námorná blokáda; keďže podľa zdrojov OSN sa do krajiny, ktorá dovozom pokrýva 90 % svojich dodávok potravín, dostáva iba 15 % objemu dovozu pred krízou; keďže situáciu v oblasti potravinovej bezpečnosti v 10 z 22 provincií Jemenu označil Svetový potravinový program ako „núdzovú“, čo je o jeden stupeň nižšie ako „hladomor“;

F. keďže v rámci námornej blokády sa pravidelne zastavujú aj tankery prevážajúce benzín, naftu a vykurovací olej, čo ochromuje dodávky elektrickej energie v krajine a núti k hromadnému zatváreniu nemocníc a škôl; keďže najnaliehavejším problémom je, že blokáda zastavila fungovanie vodných čerpadiel;

G. keďže podľa organizácie Oxfam boje a embargo od marca 2015 viedli k odpojeniu troch miliónov Jemenčanov od dodávok čistej vody, čím celkový počet osôb, ktoré nemajú prístup k pitnej vode a hygienickým zariadeniam dosiahol 16 miliónov, čo zodpovedá takmer dve tretiny obyvateľstva, pričom tento stav má závažné dôsledky na šírenie chorôb vrátane cholery a horúčka dengue;

H. keďže podľa organizácie Save the Children v prinajmenšom18 z 22 oblastí v dôsledku bojov alebo nedostatku palív boli zatvorené nemocnice, resp. bolo významne ovplyvnené ich fungovanie; keďže konkrétne bolo zatvorených 153 zdravotných stredísk, ktoré predtým dodávali výživu pre viac ako 450 000 ohrozených detí, ako aj 158 ambulancií zodpovedných za poskytovanie základnej zdravotnej starostlivosti zodpovedajúcich za takmer pol milióna detí mladších ako päť rokov;

I. keďže podľa UNICEF mal konflikt v Jemene závažný dopad na prístup detí k vzdelávaniu, keďže prestal fungovať vzdelávací systém pre takmer 2 milióny detí a 3 584 škôl, čo predstavuje štvrtinu všetkých škôl, bolo zatvorených; keďže 860 z týchto škôl je poškodených alebo funguje ako útulky pre presídlené osoby;

J. keďže 15. decembra 2015 bolo vyhlásené celonárodné prímerie, no odvtedy sa vo veľkej miere porušuje, a keďže mierové rozhovory, ktoré viedli bojujúce strany v polovici decembra 2015 vo Švajčiarsku, nepriniesli žiadny zásadný posun smerom k ukončeniu tohto konfliktu; keďže obnovenie mierových rozhovorov pod vedením

OSN pod záštitou vyslanca OSN pre Jemen Ismá´íla wulda šajcha Ahmada, ktoré boli naplánované na 14. januára 2016, sa dočasne odročilo v dôsledku pokračujúceho násilia;

K. keďže zachovanie tohto príméria predstavuje vhodnú reakciu, ktorá môže zabrániť ďalším civilným obetiam a ničeniu dôležitej civilnej infraštruktúry; keďže navyše umožňuje v plnej miere sprístupniť núdzovú pomoc na riešenie bezprecedentných potrieb jemenského obyvateľstva;

L. keďže Saudská Arábia v apríli 2015 prisľúbila, že bude v plnej výške financovať núdzový humanitárny fond pre Jemen v hodnote 274 miliónov USD, ale doteraz neboli na Úrad OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí prevedené žiadne peniaze; keďže OSN v júni 2015 spustila výzvu na poskytnutie 1,6 miliardy USD na pomoc 11,7 milióna osôb, ale do 18. novembra 2015 získala len 43 % z celkového množstva potrebných finančných prostriedkov;

M. keďže EÚ v roku 2015 poskytla 12 miliónov EUR na dodatočnú humanitárnu pomoc na riešenie krízy v Jemene a zmiernenie jej dopadu na Africký roh; keďže EÚ poskytne sumu do výšky dvoch miliónov EUR na vytvorenie mechanizmu OSN pre overovanie a kontrolu (UNVIM) pre obchodnú námornú dopravu do Jemenu, čím sa uľahčí nerušený tok komerčného tovaru a humanitárnej pomoci do Jemenu;

1. vyjadruje hlboké znepokojenie nad alarmujúcim zhoršovaním humanitárnej situácie v Jemene, ktorá sa vyznačuje rozsiahlym nedostatkom potravín a vážnou podvýživou, rozsiahlymi bezohľadnými útokmi na civilistov a zdravotníckych a humanitárnych pracovníkov, ako aj ničením civilnej a zdravotnej infraštruktúry v dôsledku zintenzívnenia leteckých útokov, pozemných bojov a bombardovania, a to aj napriek opakovaným výzvam na opätovné zastavenie násilností; potvrdzuje svoj záväzok ďalej podporovať Jemen a jemenský ľud;

2. zdôrazňuje potrebu koordinovanej humanitárnej činnosti pod vedením OSN a naliehavo vyzýva všetky krajiny, aby prispeli k riešeniu humanitárnych potrieb; vyzýva všetky zúčastnené strany, aby umožnili prístup a poskytovanie naliehavo potrebných potravín, liekov, palív a inej potrebnej pomoci prostredníctvom OSN a medzinárodných humanitárnych organizácií s cieľom riešiť naliehavé potreby civilného obyvateľstva zasiahnutého krízou v súlade so zásadami nestrannosti, neutrality a nezávislosti; pripomína, že je preto nevyhnutné, aby sa ďalej uľahčil prístup obchodnej lodnej dopravy do Jemenu;

3. vyzýva všetky strany zapojené do konfliktu, aby umožnili neobmedzený a nerušený prístup humanitárnych pracovníkov a humanitárnej pomoci k jemenskému obyvateľstvu, ktoré zúfalo potrebujú životne dôležitú pomoc, a preto vyzýva na humanitárne prerušenie konfliktu, aby jemenský ľud okamžite získal prístup k životodarnej pomoci;

4. opätovne vyzýva všetky strany, aby dodržiavali medzinárodné humanitárne právo a medzinárodné právo v oblasti ľudských práv, zabezpečili ochranu civilistov a upustili od priamych útokov na civilnú infraštruktúru, najmä na zdravotnícke zariadenia a vodovodné systémy, ako aj od využívania civilných budov na vojenské účely;

5. pripomína všetkým stranám, že nemocnice a zdravotnícky personál sú výslovne chránené na základe medzinárodného humanitárneho práva a že úmyselné útoky na civilné obyvateľstvo a civilnú infraštruktúru predstavuje vojnový zločin; zdôrazňuje význam zlepšovania bezpečnosti humanitárnych pracovníkov, aby títo pracovníci mohli účinnejšie reagovať na útoky; vyzýva na nestranné a nezávislé vyšetrenie všetkých údajných porušení medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva vrátane útokov na humanitárnu infraštruktúru a personál; vyzýva PK/VP, aby vzhľadom na závažnosť týchto obvinení a skutočnosť, že pokračovanie predaja zbraní spĺňa kritériá dva, štyri a šesť spoločnej pozície Rady 2008/944/CFSP z 8. decembra 2008, spustila iniciatívu na zriadenie európskeho zbrojného embarga voči Saudskej Arábii;

6. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zintenzívnili svoje finančné príspevky pre plán humanitárnej reakcie pre Jemen, aby sa naplnili požiadavky na financovanie na rok 2016; naliehavo vyzýva EÚ, aby vyvinula tlak na všetkých darcov, aby dodržali svoje sľuby a urýchlene naplnili svoje záväzky;

7. pripomína PK/VP a členským štátom, že je potrebné urýchlene získať podporu v rámci OSN pre medzinárodný plán na zabezpečenie dodávok vody do Jemenu, čo by sa mohlo ukázať ako dôležitý krok pri úspešnom uzavretí možného mierového procesu, a tým zlepšiť šance obyvateľstva na vylepšenie poľnohospodárstva, samostatnú výrobu potravín a obnovu krajiny;

8. upozorňuje na to, že môže existovať len politické, inkluzívne a diplomatické riešenie konfliktu; naliehavo vyzýva všetky zainteresované strany, aby sa čo najskôr v dobrej viere zapojili do nového kola mierových rokovaní pod záštitou OSN; podporuje neustávajúce úsilie osobitného vyslanca OSN Ismá´íla wulda šajcha Ahmada viesť mierové rozhovory o Jemene sprostredkované OSN v súlade s iniciatívou Rady pre spoluprácu v Perzskom zálive, výsledkami konferencie národného dialógu a príslušnými rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN, najmä rezolúciami č. 2140 a č. 2216;

9. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov, generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov, generálnemu tajomníkovi Rady pre spoluprácu v Perzskom zálive, generálnemu tajomníkovi Ligy arabských štátov a vláde Jemenu.